

Handboek ontwikkelingspsychopathologie bij kinderen en jeugdigen

Rigter J

Uitgeverij Coutinho, Bussum | 1^e druk | 2013 ISBN 978 90 469 0311 7 | Prijs: € 65,00

In deze boekbespreking wordt het *Handboek ontwikkelingspsychopathologie bij kinderen en jeugdigen* besproken. De auteur geeft aan wat de meerwaarde is van dit naslagwerk en studieboek voor professionals werkzaam in de jeugdgezondheidszorg.

Wie normalisering van gedrag als zijn taak ziet, op effectieve wijze wil verwijzen naar de jeugd-GGZ, én wil kunnen inspelen op de recente ontwikkelingen in het onderwijs en de jeugdzorg, moet beschikken over up-to-date kennis van psychische stoornissen bij kinderen. Het *Handboek ontwikkelingspsychopathologie bij kinderen en jeugdigen* biedt daarvoor uitkomst.

Dit in 2013 verschenen boek geeft een uitgebreid overzicht van de belangrijkste psychische stoornissen op de kinderleeftijd. De eerste drie hoofdstukken hebben een inleidend karakter. Ze behandelen de opzet van het boek, de classificatie en diagnostiek van ontwikkelingsstoornissen in het algemeen, en verschillende theorieën over ontwikkeling. De daaropvolgende hoofdstukken beschrijven de normale en pathologische ontwikkeling op dertien min of meer chronologische ontwikkelingsgebieden. Steeds komen naast classificatie, prevalentie, comorbiditeit en sekseverschillen de rol van erfelijke aanleg en omgevingsinvloeden volgens de laatste inzichten aan bod en worden de (bewezen effectieve) mogelijkheden voor preventie en behandeling toegelicht.

Het boek is geschreven als naslagwerk voor professionals die met kinderen werken en voor ouders die meer

informatie willen over stoornissen bij kinderen. Daarnaast is het bedoeld voor studenten en professionals in (na)scholingstrajecten. In het boek is een code opgenomen die toegang geeft tot een website met aanvullend materiaal, zoals toetsvragen en casuïstiek.

Het *Handboek ontwikkelingspsychopathologie bij kinderen en jeugdigen* is uitermate geschikt als naslagwerk en (zelf)studieboek voor jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen. Het biedt, anders dan eerder verschenen boeken over kinder- en jeugdpsychiatrie, namelijk veel meer dan alleen een beschrijving van de bekende kinderpsychiatrische ziektebeelden. Het boek sluit naadloos aan bij de visie en werkwijze van de jeugdgezondheidszorg (JGZ).

Het handboek beschrijft het verloop van de normale ontwikkeling, mogelijke problemen die bij 'normale' kinderen kunnen optreden en het onderscheid met stoornissen. Het geeft de JGZ-professionals de nodige kennis om te differentiëren tussen normale ontwikkeling, veelvoorkomende tijdelijke en/of eenvoudige problemen en ernstiger stoornissen. Doordat het boek de ontwikkeling chronologisch behandelt vanaf de prenatale fase, en de samenhang tussen de verschillende ontwikkelingsgebieden demonstreert, is het bruikbaar voor JGZ-professionals in de hele range van 0-18 jaar.

De contextuele benadering die zo eigen is aan de JGZ is terug te vinden in dit boek. Er is veel aandacht voor de wisselwerking tussen het kind en zijn omgeving, waarbij naast de interactie met opvoeders ook culturele en maatschappelijke invloeden worden beschouwd. De uitgebreide bespreking van risico- en beschermingsfactoren geeft de JGZ-professionals handvatten om in de praktijk een bijdrage te leveren aan de preventie van psychopathologie bij kinderen. De mogelijkheden voor preventieve interventie komen zowel op individueel niveau als populatieniveau aan bod.

Het boek is overzichtelijk, in toegankelijke taal geschreven en volledig. Zo wordt medisch jargon toegelicht, zijn figuren en tabellen in een afzonderlijke inhoudsopgave op te zoeken en sluit elk hoofdstuk af met een samenvatting in tien statements. Hierdoor zijn de hoofdstukken afzonderlijk goed te raadplegen.

Wie het boek in zijn geheel leest, valt waarschijnlijk op dat er herhaling zit in de tekst van de paragrafen over risico- en beschermingsfactoren van de verschillende stoornissen. Het boek sluit aan bij het nieuwe classificatiesysteem DSM-5. De auteur volgt DSM-5 echter niet

slaafs, maar benoemt de knelpunten ervan in de praktijk en schenkt waar relevant ook aandacht aan andere gangbare classificatiesystemen.

Het boek mijdt controversiële onderwerpen, zoals de (over)diagnostiek van ADHD en (alternatieve) behandeling van hechtingsstoornissen, niet.

Een minpunt van het *Handboek ontwikkelingspsychopathologie bij kinderen en jeugdigen* is dat ondanks de ruime aandacht voor omgevingsfactoren de rol van (voor)scholen en kinderopvang in de meeste hoofdstuk-

ken onderbelicht blijft. Wellicht hangt dit samen met gebrek aan onderzoek naar effectieve interventies in deze sector. Met oog op de recente ontwikkelingen in het (passend) onderwijs is het wenselijk dat een eventuele 2e druk daar meer aandacht aan besteedt.

*K. Flipsen-ten Berg
Jeugdarts GGD Twente,
Enschede, Nederland
E-mail: k.flipsen@ggdtwente.nl*